



UDK: 528.46:004:043

DAVLAT KADASTRLARI YAGONA TIZIMIDA O'SIMLIKLAR DUNYOSI OBYEKTлари DAVLAT KADASTRINI YURITISH TARTIBI.

Sattorov Shahzod Yarashovich –

Buxoro Davlat texnika universiteti dotsenti.

Ismatov Temurbek Akbar o'g'li –

Buxoro Davlat texnika universiteti doktoranti

E-mail: shsattorov1993@mail.ru

Annotatsiya: *O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini mazmuni va yuritish tartibi, ulardan foydalanish hajmlari hisobini va davlat kadastrini yuritish to'g'risidagi muvofiq o'simliklar dunyosi obyektlarining davlat muhofazasini hamda ulardan oqilona foydalanishni ta'minlash orqali yuritish tartibi to'g'risida.*

Kalit so'zlar: *O'simlik, obyekt, kadastr, miqdor, sifat, integratsion tizimlar, yer munosabatlari, Yer hisobi, elektron dastur.*

O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini «O'simlik dunyosini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risida», «Davlat kadastrlari to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi qonunlariga va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga, shuningdek «Hayvonot va o'simlik dunyosi obyektlarining davlat hisobini, ulardan foydalanish hajmlari hisobini va davlat kadastrini yuritish to'g'risida Qaror»ga muvofiq o'simliklar dunyosi obyektlarining davlat muhofazasini hamda ulardan oqilona foydalanishni ta'minlash maqsadida yuritiladi.



O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini o'zida o'simliklar dunyosi obyektlarining jug'rofiy joylashishi, huquqiy maqomi, miqdoriy, sifat tavsiflari va bahosi to'g'risidagi yangilab turiladigan ma'lumotlar va hujjatlar tizimini ifodalaydi.

O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini yuritish uchun quyidagi asosiy prinsiplar asos qilib olingan:

- Respublikaning butun hududida o'simliklar dunyosining barcha obyektlarini o'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini bilan qamrab olish;
- Kadastr axborotini shakllantirishning yagona metodologiyasi;
- O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini yuritishni markazlashtirilgan tarzda boshqarish;
- Davlat kadastrlari yagona tizimi talablarini ta'minlash;
- Kadastr axborotining ishonchliligi hamda uni to'ldirish va yangilab borishning uzluksizligi;
- Kadastr axborotidan foydalanish mumkinligi.

O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastrini yuritish o'simliklar dunyosi obyektlaridan foydalanish huquqini va boshqa huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazishni, o'simliklar dunyosi obyektlarini miqdoriy va sifat tavsiflarini hisobga olishni, o'simliklar dunyosi obyektlarini sifat va qiymat jihatidan baholashni, kadastr axborotini turkumlashtirish, saqlash va yangilashni, o'simliklar dunyosi obyektlarining holati to'g'risidagi hisobotlarni tuzishni, Davlat kadastrlari yagona tizimiga kiritish uchun tegishli axborotni taqdim etishni, foydalanuvchilarni kadastr axboroti bilan ta'minlashni o'z ichiga oladi.

O'zbekiston Respublikasi o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastrida quyidagi guruhlariga birlashtirilgan yovvoyi o'simliklarning har bir turi bo'yicha ma'lumotlar mavjud bo'ladi:

- yovvoyi holda o'sadigan dorivor va manzarali, shuningdek, oziq-ovqat sifatida foydalaniladigan o'simliklar;
- texnik maqsadlarda foydalaniladigan yovvoyi o'simliklar;
- tabiiy yaylovlar va pichanzorlardagi o'simliklar;
- yovvoyi o'simliklarning kamyob va yo'qolib ketish xavfi ostida turgan turlari.

Kadastr daftari o'simliklar dunyosining kadastr obyektlarini ro'yxatdan o'tkazish va hisobga olishning asosiy hujjati hisoblanadi hamda unda ularning jug'rofiy joylashishi, huquqiy maqomi, miqdoriy va sifat tavsiflari va baholash haqidagi ma'lumotlar mavjud bo'ladi.

Joylardagi davlat hokimiyati organlari, yuridik va jismoniy shaxslarning obyektlarni o'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastriga kiritish to'g'risidagi takliflari hududiy boshqarmalarga taqdim etiladi. Hududiy boshqarmalar obyektini oldindan o'rganadi, zarur kadastr hujjatlari tuzadi va agentlikka yuboriladi.

Agentlik obyektlarni o'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastriga kiritish bo'yicha taqdim etilgan materiallarni ekspertizadan o'tkazish uchun agentlik Ilmiy-ekspert kengashining ko'rib chiqishi uchun kiritadi.

O'simliklar dunyosi obyektlari davlat kadastriga kiritilgan o'simliklar dunyosining har bir obyektiga buyruq qabul qilingan paytdan boshlab o'n kun mobaynida o'simliklar dunyosi obyekti pasporti rasmiylashtiriladi. Pasportda maqsadi o'simliklar dunyosi mazkur obyektini muhofaza qilish hisoblanadigan ma'lumotlar va uning asosiy ma'lumotlari bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasi o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastrini yovvoyi holda o'suvchi o'simliklarning foydalanish xususiyatlari bo'yicha kadastr obyektlarining quyidagi guruhlarida birlashtirilgan har bir turi bo'yicha son, sifat va baholash ma'lumotlarini o'z ichiga oladi:

- kamyob va yo'qolib ketish xavfi bo'lgan yovvoyi holda o'suvchi o'simliklar;
- dorivor va ozuqa maqsadlarida ishlatiladigan yovvoyi holda o'suvchi o'simliklar;



- texnik maqsadlarda ishlatiladigan yovvoyi holda o'suvchi o'simliklar;
- yovvoyi holda o'suvchi manzarali o'simliklar;
- tabiiy yaylovlar va pichanzorlar o'simliklari;
- muhofaza etiladigan tabiiy hududlarda o'sadigan o'simliklar;
- o'simliklarning boshqa turlari.

Hududni kadastr bo'yicha tekshirish, o'simlik dunyosi obyektlarini davlat tomonidan har yili hisobga olish, ulardan foydalanish hajmlarini hisobga olish o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastrini tuzish uchun asosiy ma'lumotlar manbai hisoblanadi.

Davlat ekologiya qo'mitasining tegishli vakolatli bo'linmasining Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri bo'yicha o'simlik dunyosi obyektlarini davlat tomonidan hisobga olish hamda ulardan foydalanish hajmlarini hisobga olish to'g'risida umumlashtirilgan ma'lumotlari o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastriga tegishli hududlar bo'yicha kiritiladi va Davlat ekologiya qo'mitasiga O'zbekiston Respublikasi bo'yicha o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastriga kiritish uchun taqdim etiladi.

_____ (yuqori turuvchi tashkilot nomi (mavjud bo'lsa))

_____ (tashkilot (xo'jalik) nomi)

**O'SIMLIK DUNYOSI OB'YEKTLARINI HISOBGA OLISH VA BOSHQA
MA'LUMOTLARNI RO'YXATDAN O'TKAZISH KITOBI**

_____ Yuritish boshlandi: 20__ y. " __ "

_____ yuritish to'xtatildi: 20__ y. " __ "

_____ shahar - _____ yil

1-rasm O'simlik dunyosi obyektlarini hisobga olish va boshqa ma'lumotlarni ro'yxatdan o'tkazish kitobi¹.

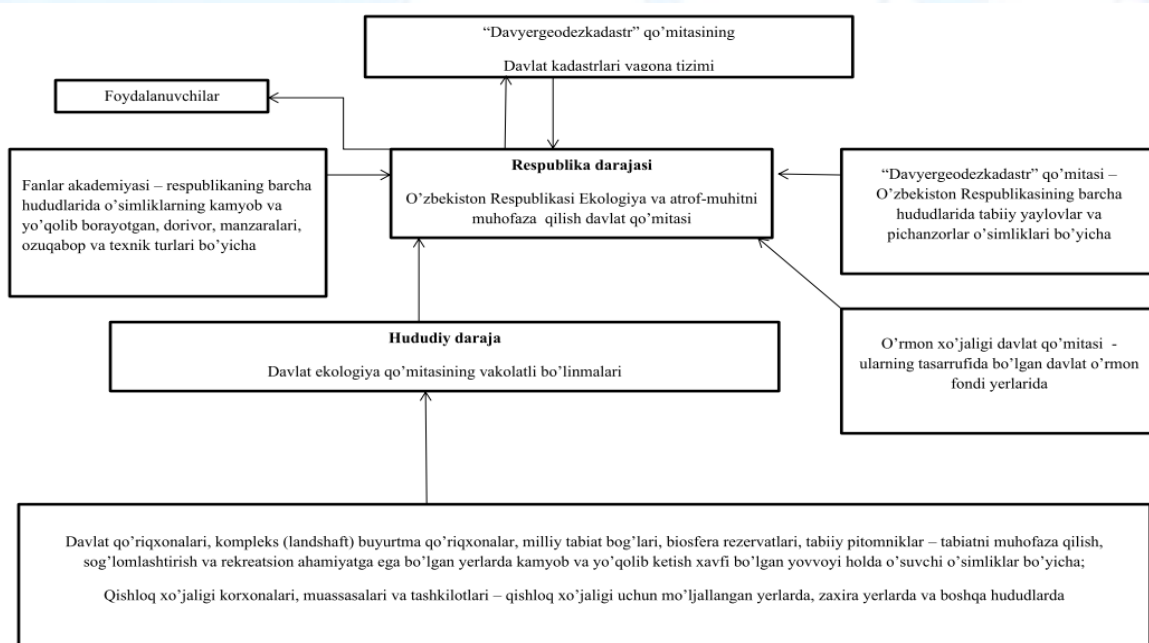
¹ O'simlik dunyosi obyektlarini hisobga olish va boshqa ma'lumotlarni ro'yxatdan o'tkazish kitobini yuritish tartibi to'g'risidagi [yo'riqnomaga](#)



Kamyob va yo'qolib ketish xavfi bo'lgan yovvoyi holda o'suvchi o'simliklar turlari bo'yicha o'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastriga kiritiladigan ma'lumotlar quyidagilardan iborat:

- identifikatsiya raqami;
- o'simlik turining nomi;
- turning tabiatni muhofaza qilish bo'yicha maqomi;
- turning populatsiya holati;
- joylashgan joyi;
- xo'jalik subyektlarining nomi;
- turning populatsiyasi o'sadigan joylar (geografik koordinatlar);
- turning tarqalish maydoni;
- populatsiyaning zichligi;
- turning populatsiya soni;
- hududdan foydalanish xususiyati;
- muhofaza etish choralari.

O'simlik dunyosi obyektlarining davlat kadastrini yuritish kadastr ma'lumotlarini to'plashning oldingi (dastlabki yillarda to'plash), asosiy (birlamchi) va joriy (har yilgi) turlarini o'z ichiga oladi va bu turlar ushbu ma'lumotlarni uzluksiz yangilanishini ta'minlaydi.



2-rasm O'simlik dunyosi obyektlari bo'yicha kadastr ma'lumotlarini
taqdim etish.



Birlamchi ma'lumotlar asosida o'simlik dunyosi obyektlari to'g'risidagi birlamchi kadastr ma'lumotlari hududiy darajada umumlashtiriladi va kiritiladi.

Kadastr ma'lumotlarini joriy (har yili) to'plashda birlamchi ma'lumotlar kiritilgandan so'ng ro'y bergan keyingi barcha o'zgarishlar qayd etiladi va kadastrga kiritiladi.

Kadastr ma'lumotlari hududiy darajaga taqdim etilgandan so'ng ro'yxatdan o'tkazish kitobining "Har yili davlat tomonidan hisobga olish ma'lumotlari" bo'limida "Hisobot yili uchun kadastr ma'lumotlari Davlat ekologiya qo'mitasining vakolatli bo'linmasiga berildi" yozuvi qayd etiladi va kadastr ma'lumotlarini yuborish to'g'risidagi ilova xatining raqami hamda sanasi ko'rsatiladi. Ilova xati vakolatli shaxs imzosi bilan tasdiqlanib, uning nusxasi qabul qilingani haqida belgi qo'yilgan holda ro'yxatdan o'tkazish kitobiga yopishtiriladi.

O'simlik dunyosi obyektlarining davlat hisobini yuritadigan va kadastr ma'lumotlarini Davlat ekologiya qo'mitasining vakolatli bo'linmalariga taqdim etadigan tashkilotlarning vakolatli shaxslari, rahbarlari kadastr ma'lumotlarining ishonchliligi, to'liqli va qonun hujjatlariga muvofiq o'z vaqtida taqdim etilishi uchun mas'uldir.

Adabiyotlar ro'yxati.

- [1] Yarashovich S. S., Faxriddinovich J. F. KARTAGA OLISHDA ZAMONAVIY METOD VA TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI //Ustozlar uchun. – 2024. – T. 58. – №. 2. – C. 105-109.
- [2] Yarashovich S. S., Faxriddinovich J. F. GEOMA'LUMOTLAR BAZASIDAGI MAVZULI QATLAMLARNING ATRIBUTIV JADVALLARINI ALGORITMGA BOG 'LASH //Ustozlar uchun. – 2024. – T. 58. – №. 2. – C. 99-104.



- [3] Yarashovich S. S., Faxriddinovich J. F. AEROKOSMIK METOD YORDAMIDA MELIORATIV MONITORING QILISH VA KARTASINI ISHLAB CHIQISH //Ustozlar uchun. – 2024. – T. 58. – №. 2. – C. 110-115.
- [4] Yarashovich S. S., Faxriddinovich J. F. DALA TADQIQOT NATIJALARINI GEOMA'LUMOTLAR BAZASIGA INTEGRATSIYALASH //Ustozlar uchun. – 2024. – T. 58. – №. 2. – C. 93-98.
- [5] Yarashovich S. S., Faxriddinovich J. F. KOSMOSURATLARDAN FOYDALANIB ELEKTRON RAQAMLI KARTALARNI YANGILASH //Journal of new century innovations. – 2024. – T. 54. – №. 4. – C. 14-18.